

داروسازان و بهبود سطح بهداشت

ترجمه: دکتر علی منتصری، دکتر وحید محلاتی، فاطمه حضوری

پیشنهاد می‌کنیم این موضوع در دستور کار سیاستگزاران بهداشتی قرار گیرد.

مراقبت‌های بهداشتی داروخانه‌ای در انگلستان
 «دولت عقیده دارد که داروسازان می‌توانند نقش مهمی در توسعه و بهبود سطح بهداشت داشته باشند و تا آنجا که منابع اجازه دهد سرمایه‌هایی را در جهت ایفاده چنین نقشی در اختیار داروخانه‌ها قرار خواهد داد.»
«بیانیه بهبود وضعیت بهداشت ۱۹۸۷»

اکنون حدود ۱۰ سال از زمان انتشار بیانیه «بهبود وضعیت بهداشت» از سوی دولت می‌گذرد. تقریباً بلافاصله بعد از آن منابع مالی لازم برای پیشبرد طرح «توجه به بهداشت توسط داروخانه‌ها» اختصاص یافته و جزویات «بهبود بهداشت» در سراسر داروخانه‌های عمومی توزیع گردیده است.
 این طرح از سوی «جامعه دارویی انگلستان»

مقدمه

در سرمهقاله دی‌ماه ۱۳۷۰ ماهنامه رازی، خاطرنشان گردید که اگر از مدیران داروساز حدود ۵۰۰۰ داروخانه سراسر کشور با پراکندگی بسیار مطلوب در ارائه خدمات بهداشتی استفاده گردد حاصل بسیار چشمگیر بوده و نتیجه خوب آن از قبل تجربه گردیده است.

در مقاله مذکور به نتایج مشارکت و همکاری داروسازان در شبکه بهداشتی و درمانی چند کشور اشاره شد و اینک با ترجمه مقاله پیش روی از مجله معتبر The Pharmaceutical Journal مقصده داریم مجدداً نظر مسئولین محترم بهداشتی را به این مهم جلب و تاکید کنیم که از عصر همکاری داروسازان شاغل در داروخانه با شبکه‌های بهداشتی درمانی کشورهای مترقی یک دهه گذشته است.

شایسته است که از این نیروی بالقوه و در دسترس در ارائه خدمات بهداشتی خصوصاً در شهرها و حاشیه شهرها استفاده گردد و

گزارشات دولتی نظیر «فرصت و انتخاب» مراقبت‌های اولیه راه کار اصلی آینده» ذکر شده است.

به نظر نمی‌رسد که کسی مخالف این ایده باشد که داروساز نقش سودمندی در ارتقای بهداشت دارد. سیاست دولت بر این است که مردم هر چه بیشتر اطلاعات مربوط به بهبود وضع بهداشت را طلب کنند. فرض بر این است که این کار از نظر اقتصادی نیز ارزان‌تر تمام خواهد شد. با این وجود نقش داروسازان در بهبود بهداشت آنچه باید باشد نبوده است. چرا که در طول ده سال گذشته با وجود انجام اقدامات مختلفی بر اساس وجود داروخانه‌ها، تغییرات ملموسی به وجود نیامده است.

بسیاری از داروسازان کار زیادی با بهبود بهداشت نداشت و احتمالاً در مورد چگونگی تاثیرشان توجیه نشده‌اند. و هیچ‌گاه تشویق مناسبی توسط مستولین و مقامات بهداشتی به عمل نیامده است. در سال ۱۹۹۲ تلاشی توسط «مرکز آموزش فارغ‌التحصیلان داروسازی» به منظور بررسی مدلی برای بهبود بهداشت برای داروخانه انجام گرفت، اما تلاش کمی برای عمل کردن این مدل صورت پذیرفت.

از نقطه نظر حرفه‌ای داروسازان در سطح مختلف با جامعه در تماس هستند. در سطح اول به افراد سالم برخورد می‌کنند. در اینجا برنامه ارتقای بهداشت به توزیع مقالات، پوستر و نیز به تماشاکاران اقلام بهداشتی خلاصه می‌شون. سطح دوم افرادی هستند که درباره علائم بیماری‌ها سئوال می‌کنند. این گروه با دریافت اطلاعاتی در مورد شیوه زندگی شخصی خود بیشترین تاثیرپذیری را دارند. بنابراین برنامه

و «انجمن تنظیم خانواده» این کشور و با هدف یافتن راههایی برای فعال سازی داروخانه‌ها در جهت بهبود وضع بهداشت پیشنهاد گردیده بود و اکنون با سرمایه‌گذاری لازم تداوم آن تضمین گشته است.

طرح مراقبت‌های بهداشتی داروخانه‌ای از اواسط ۱۹۸۰ تاکنون راه زیادی را طی نموده و فعالیت‌های آن گسترش یافته است. برای مثال، طی این طرح جزوی حاوی خلاصه مطالب در بین داروسازان به طور منظم توزیع می‌شود تا ضمن تبلیغ برای طرح، هماهنگی لازم میان داروسازان نیز حاصل گردد.

البته طرح مراقبت‌های بهداشتی داروخانه‌ای فقط بخشی از بهبود وضع بهداشت از داروخانه می‌باشد و تاسف‌آور است که در گذشته داروخانه‌ها به عنوان پایگاه‌های عمومی و اصلی بهداشت عمومی در جامعه مورد توجه قرار نگرفته‌اند.

ما داروسازان تنها متخصصین بهداشتی هستیم که ارتباط لازم را با مردم داریم ولی در واقع یک منبع فراموش شده به حساب می‌آیم. در واقع بسیاری از برنامه‌های ابداعی نوینی که در مناطق محلی سرمایه‌گذاری شده به منظور تشویق شرکت بیشتر داروسازان در برنامه توسعه بهداشت طراحی شده‌اند.

تجربه شخصی نویسنده در داروخانه نشان داده است که تخصص ما همیشه در توسعه بهداشت نقش مهمی داشته است و این مطلبی است که در بسیاری از ارزیابی‌های در سراسر دنیا مورد تأکید قرار گرفته است. جای تعجب نیست که بهبود بهداشت یکی از خصوصیات اصلی است. «افق جدید جامعه» بوده و به وضوح در

کار نقش مهمی در جصول به نتیجه مطلوب درمانی دارد و این هسته مرکزی آن چیزی است داروساز درباره آن فعالیت می‌کند.

یک فرد سیگاری مبتلا به آنژین که در این خصوص دارو مصرف می‌کند با یک فرد سیگاری که از سرفه رنج می‌برد و درخواست دارویی برای سرفه دارد، افرادی هستند که نیازمند به توصیه‌هایی در مورد شیوه زندگی می‌باشند.

شیوه زندگی در بهبودی یا وحیم ساختن شرایط آنها نقش دارد. در این صورت «ترک سیگار» توصیه‌ای است که باید انجام گیرد و این یک مسئولیت حرفه‌ای است.

گرچه بسیاری از داروسازان با این نحوه برخورد احساس خوشایندی ندارند و فکر می‌کنند که چنین مسائلی ارتباطی به داروساز ندارد. مطمئناً اولین باری که به عنوان یک داروساز با بیماری در مورد سیگار صحبت می‌کند او بلافاصله با ترک سیگار موافقت نخواهد کرد. بیمار باید توسط روشهای دلسوزانه، موثر و مؤدبانه به تلاش برای ترک سیگار تشویق گردد.

در صورت مواجه با یک برخورد نامناسب به عنوان یک داروساز در پی بهبود نحوه ارتباط با دیگران باشد. تدوین یک برنامه نوین و امروزی محیط عملی و مناسبی فراهم می‌سازد که بهبود بهداشت و آموزش را بخش تخصصی از نقش داروسازان می‌نماید.

منبع:

Maguire, T. Health promotion and the pharmacist. The pharm. Jour. 1996 (6919) - 744.

بود سطح بهداشت باید به بخشی از روند وش دارو تبدیل گردد.

داروسازان به سطح سوم افراد جامعه مکهای مهمی ارائه می‌کنند. این طبقه را افراد چاری که داروهای خاصی مصرف می‌کنند نکیل می‌دهند. بیماران اغلب از ملاحظات ربوط به شیوه زندگی و احتمالاً آموزش‌های دفمند بهداشتی سود برد و تمایل زیادی برای کار بستن آنها نشان می‌دهند.

مشکل اصلی این است که اغلب داروسازان و خصوص آنانی که در این ارتباط مسئولیت و مقامی دارند، طرح‌های بهداشت بر اساس اروخانه را کاری اضافی و خارج از وظیفه ملی که تامین داروست در نظر می‌گیرند. اما در واقع باید نقش داروسازان در ارتقای سطح بهداشت به صورت جزئی جدا ناشدنی از تار آنها تصور گردد.

داروساز همیشه متخصص دارو بوده و خواهد ماند و عمل کردن مسئولیت بیشتر به او به نظرور اطمینان از دست یابی به اهداف درمانی سنت که پزشک تعیین کرده است و با همیاری بیمار حاصل خواهد شد. آنگاه باید اطمینان یابیم شیوه زندگی طوری تغییر یافته که این روند دامه یابد.

برای مثال این کار در عمل به معنای برداشتن ندمهایی است برای اطمینان از این که همه بیماران تحت مراقبت ما «برعلیه آنفلانزا راکسیناسیون سالانه خون را انجام داده‌اند. ما مسئولیت داریم مطمئن شویم که افرادی که از بیماریهای مزمن رنج می‌برند تشویق به ترک سیگار شوند و در صورت موافقت طی دوره ترک سیگار مورد حمایت قرار گیرند. انجام این